

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy Berehy górne i Wydziału powiatowego w Lisku o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania w Buda-Peszcze Józefiny i Michała Łużańskich.

Wysoki Sejmie!

Uchwałami z 17. i 27. listopada 1890 r. przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy petycyę gminy Berehy górne, popartą usilnie przez Wydział powiatowy w Lisku o przyjęcie na fundusz krajowy należących się Magistratowi w Buda-Peszcze kosztów utrzymania małoletnich Józefiny i Michała Łużańskich.

W wykonaniu powyższych uchwał Wydział krajowy ma zaszczyt złożyć następujące sprawozdanie. Podług aktów c. k. Starostwa Józefina i Michał byli Łużańscy utrzymywani po śmierci swych rodziców Michała i Maryi Łużańskich przez gminę miasta Buda-Peszt w czasie od 30. kwietnia 1881 do 29. kwietnia 1884, wskutek czego nrosły koszta

za Józefiną Łużańską rocznie po 72 zł.	216 zł.
a za Michała Łużańskiego rocznie po 96 zł.	288 „
	czyli razem w kwocie	<u>504 zł.</u>

Na zapłacanie tych kosztów skazaną została gmina Berehy górne orzeczeniem c. k. Starostwa w Lisku z 18. listopada 1887 L. 12.853.

Sprawa przynależności rodziny Łużańskich do gminy Berehy górne była kilkakrotnie orzeczeniami c. k. Starostwa w Lisku roztrzyganą i tak :

Pierwotnem orzeczeniem z 25. czerwea 1881 L. 5.575 przyznana została Michałowi Łużańskiemu, ojeu utrzymywanych, przynależność do gminy Berehy górne jako tułaczowi, a to na mocy §§. 18. i 19. ustawy o przynależności z r. 1863, tudzież z powodu, że w r. 1854 z tej gminy do wojska oddany został. Następnie orzeczeniem z 8. września 1883 L. 8.610 przyznało c. k. Starostwo takąż przynależność Maryi z Venkredów Łużańskiej i jej dzieciom z mocy §§. 20. i 21. ustawy o przynależności, wreszcie orzeczeniem z 22. maja 1887 L. 5.417 c. k. Starostwo zawyrokowało, że Stefan Łużański, ojeciec Michała, a dziad wspomnianych sierót Józefy i Michała w myśl §. 26. patentu konskrypcyjnego z 25. października 1.804 nabył przynależność do gminy Berehy górne na tej podstawie, że w r. 1848, w którym do tej gminy przybył, uzyskał w niej jako djak przy tamtejszej cerkwi stałe utrzymanie, że zatem syn jego Michał Łużański odziedziczył po swym ojeu Stefanie na mocy §§. 6. i 17. ustawy z r. 1863 przynależność do gminy Berehy górne i takowej nie utracił; wyszedłszy bowiem z Berehów górnych resztę życia przepędził na Węgrzech, gdzie nowej przynależności nie nabył, oraz że to prawo przynależności Michała Łużańskiego do gminy Berehy górne przeszło także po myśli §§. 6, 7, i 11 ustawy z r. 1863 na tegoż żonę Maryę i przysługuje dotąd małoletnim ich dzieciom Józefinie i Michałowi, pozostającym na Węgrzech. Wszystkie te orzeczenia stały się prawomo-

enemi, gdyż gmina wnosila wprawdzie od takowych rekursy do c. k. Namiestnictwa, jednak z żadnym się nie utrzymała. Przeciw ostatniemu orzeczeniu c. k. Starostwa z 22 maja 1887 r. L. 5417 do przynależności Stefana Łużańskiego i jego potomstwa, które uzyskało zatwierdzenie c. k. Namiestnictwa reskryptem z 22 października 1887 r. L. 35540, wniosła gmina przez adwokata Dr. Iskrzyckiego nawet zażalenie do c. k. Trybunału administracyjnego, jednak zażalenie to z powodu niedotrzymania prekluzyjnego terminu odrzucenem została bez dalszego postępowania.

Sądząc wszakże podług stanu aktów i motywów poszczególnych orzeczeń, przypuszczać można prawie na pewno, że i w należywym terminie wniesione zażalenie nie odniosłoby było pożądanego skutku. — W ten sposób obowiązek zwrotu powyższych kosztów magistratowi w Buda-Peszcze stał się prawomocnym a gmina koszta te zapłacić będzie musiała, do czego zresztą już kilkakrotnie przez c. k. Starostwo przynaglona była i tylko wniesione w tej sprawie do Wysokiego Sejmu przez gmiuę i Wydział powiatowy petycye, zdołały wstrzymać c. k. Starostwo od egzekucyi.

Zauważyć należy przytem, że gmina we wszystkich innych wypadkach broniła się należycie i jak tylko mogła starała się uwolnić od nałożonych na nią kosztów i przyznania przynależności rodzinie Łużańskich.

Cheąc ulżyć gminie spłatę nałożonych na nią kosztów, uzyskało c. k. Starostwo od Magistratu w Buda-Peszcze zezwolenie na spłatę tych kosztów w 5 ratach rocznych począwszy od 1. stycznia 1890 r. Podług oświadczenia jednak Wydziału powiatowego, gmina a względnie jej mieszkańcy i tych rat nie byłiby w stanie zapłacić, jeśli niemieliby popaść w zupełną ruinę majątkową.

Gmina Berehy górne bowiem, jak to Wydział powiatowy podnosi, jest jedną z najuboższych w całym powiecie i jak świadczy przedłożony budżet i iuwentarz tej gmiuy cały stały dochód jej stanowią jedynie odsetki w kwocie 21 zł. od dwóch obligacyj zapisu długu państwa w wartości 500 zł. i 20 zł. 20 ct. jako dochód z czynszu najmu pastwisk o powierzchni 162 morgów i 330 sążni. Mieszkańcy tej gminy opłacają rocznie 311 zł. bezpośrednich podatków bez dodatków, na pokrycie zatem rocznej raty kosztów utrzymania Łużańskich potrzeb, aby nałożyć prawie 33% dodatków gminnych, któreby gminę bez wątpienia aż nadto obciążyły.

Wydział krajowy ma przeto zaszczyt przedstawić tę sprawę Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Koszta utrzymania sierót Józefiny i Michała Łużańskich, przez magistrat w Buda-Peszcze w kwocie 504 zł. zarachowane, przyjmuje się na fundusz krajowy i w tym celu wstawia się do Rubr. XVII. funduszu krajowego na r. 1892 jako wydatek nadzwyczajny kwotę 504 zł.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 23. marca 1892.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.